

– невпевненість підприємців у стабільності умов ведення бізнесу;

– надмірне втручання органів державної влади в діяльність суб'єктів господарювання.

Держава повинна розробити та запровадити ефективні механізми підтримки малого бізнесу в наступних напрямках:

– застосування спрощеної системи податків, бухгалтерської і фінансової звітності;

– здійснення кредитної та інвестиційної підтримки;

– забезпечення участі суб'єктів малого підприємництва у здійсненні поставок для державних, регіональних і місцевих потреб;

– покращення нормативно-правової бази підприємництва;

– допомога в матеріально-технічному та інформаційному забезпеченні;

– допомога у впровадженні новітніх технологій.

Сьогодні провідну роль у створенні ефективного недержавного сектора відіграє малий бізнес. Саме малі підприємства, різні комерційні структури, що належать до сфери малого бізнесу, беруть на себе ризик і працюють згідно з новими вимогами, що ставляться до ефективності. Створення широкої мережі малих підприємств у всіх галузях господарства сприятиме демонополізації та розвитку конкуренції.

Література.

1. Проблеми розвитку малого промислового бізнесу // Регіональна економіка. - 2015. - № 2. - С. 279-283.

2. Закон України “Про підприємства в Україні” від 27.03.1991 р.

3. Сизоненко В.О., Колесник Н.Ф. Методологічні аспекти фінансової діяльності суб'єктів малого підприємництва // Фінанси України. - 2015. - № 10.

ДЕРЖАВНА КОНКУРЕНТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Батуріна В. В., студент

Науковий керівник: Філонич В. С., к.е.н., доцент

Харківський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

[Конкурентна політика - це система державних заходів правового, економічного та організаційно-адміністративного

характеру, які спрямовані на формування конкурентного середовища, захист і підтримку конкуренції та боротьбу зі зловживаннями монопольним становищем в економіці. Конкурентна політика спрямовується на створення оптимального конкурентного середовища діяльності суб'єктів господарювання, забезпечення їх взаємодії на умовах недопущення проявів дискримінації одних суб'єктів іншими (насамперед, у сфері монопольного ціноутворення та за рахунок зниження якості продукції), сприяння розвитку ефективної соціально орієнтованої економіки. Сприяння і заохочення конкуренції - основа сучасної конкурентної політики.

Основним змістом сучасного етапу конкурентної політики в Україні є захист уже створеного конкурентного середовища, підвищення ефективності функціонування існуючих конкурентних відносин.

Виділяємо основні етапи розвитку конкурентної політики в Україні:

- I етап (1992-1995 рр.), який передбачав започаткування конкурентних механізмів, включення ринкових регуляторів, лібералізацію цін, проведення демонополізації товарних ринків, намагання застосувати адміністративну модель регулювання цін монопольних утворень, започаткування антимонопольного законодавства;

- II етап (1996-2000 рр.), котрий передбачав трансформацію економічних відносин власності, структурну перебудову економіки, масову демонополізацію економіки, реструктуризацію монополізованих ринків, організацію постійного антимонопольного контролю, подальший розвиток антимонопольного законодавства;

- III етап (з 2001 р.), який передбачає налагодження ринкових механізмів для досягнення світового рівня соціально-економічної ефективності, становлення реальної конкуренції, дію ефективного механізму запобігання монополізму товарних ринків, набуття чинності Закону України "Про захист економічної конкуренції", який сформував основи національного конкурентного законодавства.

На сучасному етапі конкурентна політика передбачає здійснення комплексу заходів щодо формування ефективного конкурентного середовища, зменшення частки монопольного сектора в економіці України, удосконалення правил конкуренції, упровадження сучасних методів державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, зменшення частки монопольного сектора у внутрішньому валовому продукті, розвитку інституційного забезпечення конкурентної політики.

В окремих сферах економіки конкуренція є небажаною, суперечливою чи навіть неприйнятною формою економічних відносин. Це ті галузі господарської діяльності, що потрапляють до розділу винятків із загального правила, які за своєю технологічною специфікою не вписуються в можливість досконалого конкурентного змагання. До таких відносять підприємства, що забезпечують постачання населення електроенергією, газом, водою, багатьма послугами зв'язку і транспорту. Не тільки неможливо, а й не вигідно з суспільного погляду, щоб у певному районі, наприклад, паралельно діяло б кілька незалежних підприємств щодо теплозабезпечення житла і кожне з них проклало б свої власні комунікації до квартир чи будинків.

Необхідність антимонопольного регулювання економіки обумовлена насамперед перевагами вільної конкуренції, завдяки яким досягається суспільний прогрес. До таких переваг необхідно віднести таке.

По-перше, конкуренція забезпечує можливість вибору покупця чи продавця товару, що спричиняє активну боротьбу між ними за отримання відповідного контракту чи угоди. Цим самим і стимулюється процес підвищення якості та розширення асортименту продукції, зниження цін тощо. Можливість вибору - це створення умов змагання за відповідний ресурс чи товар. Тобто змагання (конкуренція) є активним інструментом впливу однієї сторони обміну на іншу.

По-друге, конкуренція завдяки механізму вільного ціноутворення виконує функцію ефективного розподілу ресурсів і кінцевих товарів. Вільне ціноутворення є необхідною і засадною складовою ринкового механізму. На принципах вільного ціноутворення базується ринок як саморегулююча система.

По-третє, конкуренція виконує контрольну функцію щодо відповідності інтересів приватного підприємництва суспільним інтересам. Тільки ефективне та рентабельне підприємництво залишається учасником ринкової діяльності, всі інші неефективні структури змушені покинути ринкове середовище. У цьому аспекті конкуренція, з одного боку, забезпечує відбір ефективніших підприємств, з іншого - у разі банкрутства виникає проблема безробіття, яку ринок сам не в змозі вирішити.

По-четверте, конкуренція створює зацікавленість в удосконаленні системи машин та технології, науково-технічному відновленні виробництва.

Суспільне регулювання діяльності економіки може здійснюватися на основі використання різних форм. Звичайно держава вдається до цінового контролю, установлюючи конкретні значення цін чи їхні граничні рівні для підприємств-монополістів. Нерідко держава для таких суб'єктів визначає територію діяльності, контролює якість продукції. Існує необхідність не допускати обмежень конкуренції у випадках, коли державні органи одночасно здійснюють на певному ринку господарську діяльність і функції державного регулювання. Потрібно визначитися з обсягами господарської діяльності державних органів і, де можливо, скоротити їх, а там, де від неї відмовитися не можна, слід ввести регулювання цін на платні послуги органів державної влади].

Література.

1. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 року // Офіційний вісник України. — 2001. — № 7. — Ст. 260.
2. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 року // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 30. — Ст. 238.
3. Ігнатюк А. І. Формування конкурентного середовища та механізми протидії монополізму в економіці України: Дис. ...канд. екон. наук: 28. 11. 96. — К., 1996. — 189 с.
4. Майкл Е. Портер. Стратегія конкуренції / Пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський. — К.: Основи, 1998. — 390 с.
5. Методичні рекомендації щодо визначення меж товарних ринків та монопольного становища підприємців на них. Схвалено рішенням Антимонопольного комітету України від 9 серпня 1996 року № 78 // [http: www. atc. gov. ua](http://www.atc.gov.ua)
6. Тимчасові правила розгляду справ про порушення антимонопольного законодавства України. Затверджено розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5 // Бюлетень законодавства і юридичної практики України. — 2001. — № 1. — 416 с.